

Kokemuksia englanninkielisestä opetuksesta – vanhempien näkökulma

Mia ja Antti Kohi

Olemme viiden hengen espoolainen perhe. Lähes kymmenen viimeisen vuoden ajan joku kolmesta lapsestamme on ollut englanninkielisessä päiväkodissa tai kaksikielisessä opetuksessa. Tässä muutamia ajatuksia kokemuksistamme.

Laitoimme aikoinaan ensimmäisen lapsemme Kasperin (s. 1998) Onnentuvan englanninkieliseen päiväkotiin, koska lähikoulussamme Jalavapuistossa tarjotaan kaksikielistä opetusta. Kielipolku päiväkodista omaan lähikouluun tuntui luontevalta vaihtoehdolta. Taustalla oli luonnollisesti halu tarjota Kasperille mahdollisuus oppia maailmankieltä leikin ja opiskelun lomassa.

Aluksi ratkaisu hieman pelotti meitä vanhempia: Onko päiväkodin arki ja ennen kaikkea sitä seuraava kaksikielinen kouluopiskelu työlästä? Kuormittammeko Kasperia kohtuuttomasti? Kaikki lähti kuitenkin sujumaan päiväkoti Onnentuvassa heti alusta asti mukavasti. Vaikka Kasper meni päiväkotiin vasta viisivuotiaana, hän pääsi pian kieleen kiinni. Päiväkodin kaksi vuotta riittivät luomaan pohjan Jalavapuiston koulun kaksikieliselle luokalle hakemiseen.

Pääsykoe ei kuitenkaan sujunut toivotulla tavalla, sillä Kasper ei läpäissyt testiä. Kokeen oli määrä mitata etenkin lukemaan oppimisen valmiuksia, ja kun Kasper oli oppinut lukemaan jo viisivuotiaana ja oli kielellisesti kehittynyt hyvin, tilanne hämmensi meitä ja esikoulun opettajaa. Yritimme saada tarkempaa tietoa kokeen sisällöstä, mutta sitä varjeltiin kuin valtion salaisuutta – sama koe kun oli käytössä seuraavanakin vuonna.

Arvelimme, että koetuloksesta huolimatta Kasper pärjäisi hyvin kaksikielisessä opetuksessa. Ennen syksyä Kasper ehti hakea ja päästä sisään Espoon kansainväliseen kouluun Olariin. Koska opetus oli vain englanniksi, myös pääsykokeessa mitattiin englannin kielen taitoa. Tähän kouluun sisään pääseminen vakuutti meidät siitä, että kaksikielinen opetus ei olisi Kasperille liian haastavaa. Olarin koulu oli tehokas ja mukava, mutta koulumatkojen vuoksi anoimme ensimmäisenä jouluna siirtoa Jalavapuiston kaksikieliseen opetukseen, ja se myönnettiin.

Kasperin koulu sujui heti alusta asti hienosti. Kieli ei tuonut lisärasitusta opiskeluun, eikä oppiminen vaatinut erityisen paljon kotona puurtamista. Englanniksi opiskelua vaihdeltiin koulussa vuosittain eri oppiaineiden välillä, mikä oli järkevää, jotta oppiaineiden keskeinen sanasto tuli opittua kahdella kielellä. Kotona

puhuimme vain suomea, ja Kasperin äidinkieli kehittyi hyvin. Koko luokan taso oli korkea, niin kuin kaksikielisillä luokilla ilmeisen usein on. Emme tiedä, onko tätä korrelaatiota paljon tutkittu, mutta vaikuttaa siltä, että kahdella kielellä opiskelu pikemminkin edistää yleistä oppimista kuin vaikeuttaa sitä. Ainakin Jalavapuiston kaksikielisten luokkien oppilaat ovat motivoituneita ja innokkaita oppimaan uusia asioita.

Koska kokemukset Kasperin kaksikielisestä päiväkotiajasta ja koulussa opiskelusta olivat niin positiivisia, päätimme tarjota samaa mahdollisuutta myös Katariinalle (s. 2004) ja Aleksille (s. 2006). He ovat käyneet päiväkotia Honey Monstersia, jossa käytetään varhaista täydellistä kielikylypymenetelmää. Päiväkodissa puhutaan vain englantia. Tällä hetkellä Katariina on ensimmäistä vuotta Jalavapuiston kaksikielisellä luokalla ja Aleks siirtyy Honey Monsterissa ensi vuonna ”juniorista” ”preschooleriksi”, kuten päiväkodin vuositasoja nimitetään.

Olemme siis erittäin tyytyväisiä lastemme mahdollisuuteen päästä kielikylypypäiväkotiin ja kaksikieliseen opetukseen. Erityisesti Honey Monsters on kyennyt tarjoamaan tasokasta hoitoa. Taso nostanee se, että päiväkotia pitää yllä vanhempien omistama, voittoa tavoittelematon yhdistys. Vanhemmat ovat kiinnostuneita päiväkodin arjesta, ja henkilökunta on motivoitunut.

Koemme suorastaan oivallamme etuoikeutettuja ja soisimme saman mahdollisuuden kaikille suomalaisille lapsille. Tuntuu tuhlaukselta, että lasten herkkyyksikää oppia helposti kieliä ei käytetä laajemmin hyväksi. Rahasta asia ei ole kiinni, sillä yksityisen puolen hoitomaksut ovat kuukaudessa vain joitakin kympejä kunnallisia hoitomaksuja korkeammat, ja tälle lisärahalta tuntuu todella saavan vastinetta. Kaksikielisen opetuksen järjestäminen ei taida olla kunnalle sen kalliimpaa kuin suomenkielisen opetuksen.

Kaksikielinen opetus on myös hieno tapa oppia suvaitsevaisuutta. Lapset tottuvat jo päiväkodissa siihen, että ympärillä olevat aikuiset ovat kotoisin eri puolilta maailmaa. Lapset sen sijaan ovat yleensä juuriltaan suomalaisia, koska päiväkodeissa ja kaksikielisellä luokalla edellytetään suomen kielen hyvää hallintaa. Lasten kesken näyttää syntyvän myös hyvä henki. Kenties tällä on yhteys siihen, että isommat auttavat pienempiä niin päiväkodissa kuin koulussa.

Kaksikieliseen opetukseen liittyy toki joitakin ongelmia. Kenties hankalin asia on epävarmuus siitä, pääseekö lapsi läpi ennen koulua järjestettävästä oppimisvalmiuksia mittaavasta testistä. Ja jos ei pääse, miten ylläpitää päiväkotiaikana mukavasti kehittyntä kielitaitoa? Emme ole vakuuttuneita siitä, että testi mittaa olennaisia asioita tai kykenee kertomaan luotettavasti, kuka on sovelias kaksikieliseen opetukseen ja kuka ei. Ja kun kyse on lapsista, päivän kunto vaihtelee paljon. On kohtuutonta, että päiväkodissa hankittu kielitaito ja sen kehittäminen menee osin hukkaan, kun opetus ei yhdessä testissä huonosti menestymisen perusteella enää jatku englanniksi. Voin myös kuvitella, että testissä reuttaneet lapset eivät ole kovin motivoituneita aloittamaan uudelleen englannin alkeita alakoulussa yhdessä vasta-alkajien kanssa.

Toivommekin poliitikoille viisautta tehdä pitkäjänteisiä päätöksiä, jolla turvataan kaksikielinen opetus niissä kouluissa, joissa sitä jo tarjotaan. Toivomme myös, että uusia luokkia perustetaan riittävästi, jotta kaikki kaksikielistä päiväkotia käyvät saisivat halutessaan jatkaa kaksikielisessä opetuksessa. Epävarmuus loppuu onneksi siinä vaiheessa, kun lapsi on päässyt kaksikieliselle luokalle. Alakoulun jälkeen ei ole testiä kaksikieliselle yläkoululuokalle, eli ainakin Espoo takaa kaikille kaksikielisen opiskelupaikan jossain kaupungin kouluista. Tällä hetkellä Kasperin on Kuitinmäen kaksikielisessä yläkoulussa.

Eräs käytännön ongelma on myös pätevän henkilökunnan vähäinen määrä. Sekä päiväkodissa että koulumaailmassa on vähän ihmisiä, jotka ovat natiiveja tai joiden englannin kieli on riittävä hyvä ja joilla on myös virkoihin vaadittava pedagoginen koulutus. Kasperinkin oma opettaja vaihtui ala-asteella lähes vuosittain. Tähän ongelmaan on vaikea keksiä nopeaa ratkaisua. Toivottavasti kansainvälistyminen tuo lisää päteviä englanninkielisiä opettajia Suomeen.

Kirjoittajat ovat espoolaisvanhempia, jolla on englanninkielisestä opetuksesta yhdeksän vuoden kokemus kolmen lapsensa kautta.